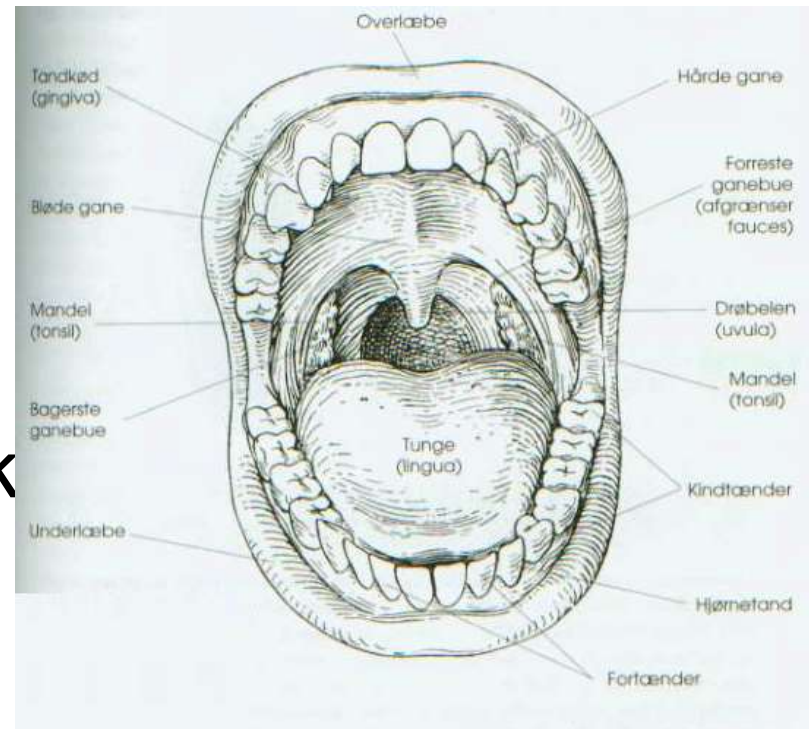

[mundhule]

Mundhulen er delt i to:

Forreste: afgrænset af
tænder

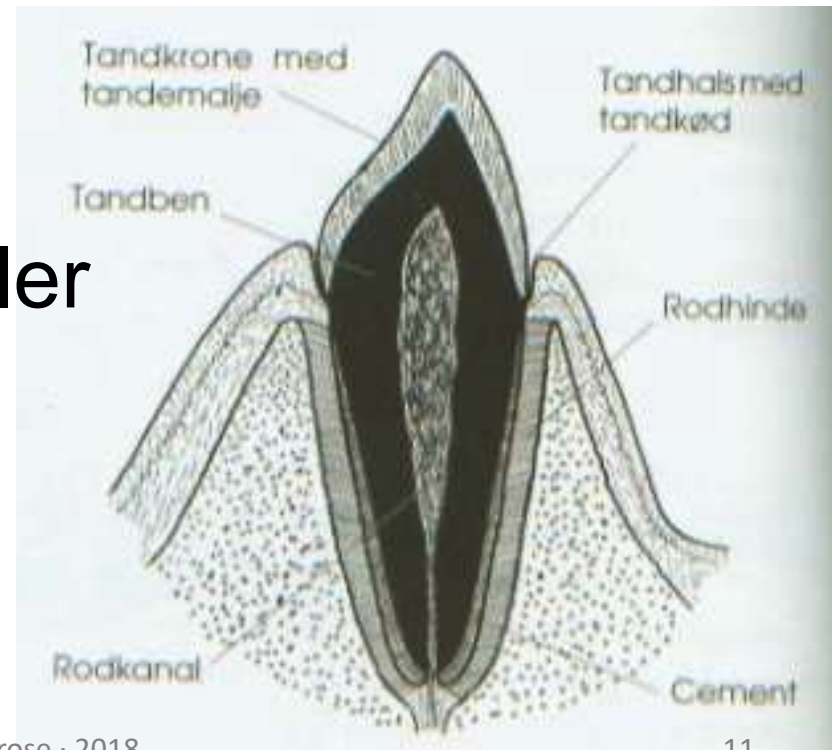
Bagerste: egentlig
mundhule inkl. sensorisk
nerveender
(synkeproces),
brækrefleks, ring af
lymfoidt væv inkl. mandler

[mundhule]

Tænderne har til funktion at findele føden
Består af tandben og tandemalje (hårdt knoglevæv)

Fortænder bider af
Kindtænder knuser/findeler

[tænderne]

- Mælketænder (0-6 år)
- Blivende tænder (6-13 år)
- Visdomstænder (15-30 år)

Det blivende tandsæt består af 32 tænder

[paradentose]

Tandkødsbetændelse i lommen mellem
tandkød og tandhals

Kan ødelægge rodhindens bindevæv →
tænder løsnes

Angreb kan forløbe smertefrit

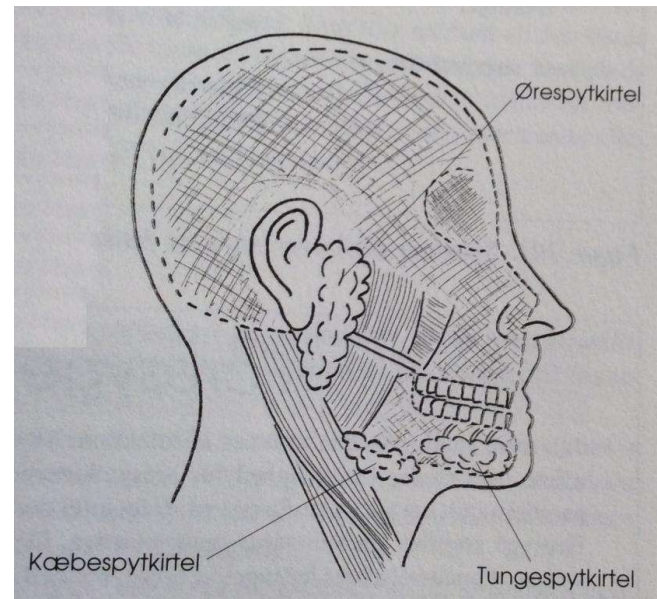
Starter med plak (madrester, døde
slimhindeceller, mikroorganismer)

Tandsten forværrer

[spytkirtler]

Fordøjelsen starter i munden:

- Findeling af føde via tænderne
- Spytproduktionen starter den kemiske nedbrydning af føden

[spyt]

Funktion: fugte mund/tunge, blødgøre føde, vigtig for smagsoplevelse (opløser smagsstoffer), spalter kulhydrat vha. ptyalin (=spytamylase)

Indhold: Lysozym (slår hul på bakterier), ptyalin, antistoffer (IgA + IgM), slimstof (smøremiddel), ioner, vand o.m.a.

Spytproduktionen stimuleres af parasympatikus og tilstedeværelse af mad

[tyggegummi]

- Kalorieindhold ca. 3,9 kcal pr stk
- Består af sødestoffer, typisk aspartam
- Aspartam ligner kulhydrater
- Opløses i spyttet at bl.a. ptyalin
- Synkes og optages i tarmslimhinden

[sygdom i spytkirtlerne]

Fåresyge

Infektion i spytkirtlerne (parotitisvirus)

Hævede kirtler, feber, træthed, smerter i svælget

Kan angribe testiklerne

Nedsat spytproduktion

Sjögrens syndrom (bindevævssygdom + nedsat spyt- og tåreproduktion)

Antistoffer rettet mod egen krop

[svælg og spiserør]

Svælget sørger for synkningsprocessen
forløber korrekt

Spiserøret transporterer føden til
mavesækken ved hjælp af peristaltiske
bevægelser

Begge dele er uden egentlig betydning for
fordøjelsesprocessen

[peristaltik]

- Bølgebevægelse i tarmens glattemuskulatur
- Styres af det autonome nervesystem
- Skubber og ælter tarmindeholdet
- Uopløselige fibre (cellulose, hemicellulose, lignin) stimulerer peristaltik + øger afføringens volumen samt binder gift- og affaldsstoffer

[peristaltik]

- Fødevarer med fibre: korn, gryn, grøntsager og bælgfrugter
- OBS forsigtighed ved tilskud hvis man har et sart fordøjelsessystem jf væskebalance!

